

De Torah, Israël's meest waardevolle erfenis

Jb. Klein Haneveld (1918-1988)

De 'Sefer Torah' of het 'Boek der wet' is gehuld in een 'Mantel der wet', met daarop een prachtig geborduurde afbeelding. Vol liefde maar met grote eerbied houdt de bejaarde zoon van Abraham de rol in zijn handen. Maar let nu eens op zijn gezicht! Zijn ogen lijken droevig en de gefronste wenkbrauwen spreken van bezorgdheid. Hij heeft de Torah lief, want het is de erfenis van Israël. Maar de kunstenaar van deze afbeelding heeft de verschrikkelijke waarheid uitgebeeld dat 'door de werken der Wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden voor Hem, want door de Wet is de kennis der zonde' (Rom. 3:20). De Wet, die hij zo vereert, laten hem zien dat hij een Verlosser nodig heeft. En wij – u en ik – moeten hem vertellen, Wie die Verlosser is!

Wij, die door genade gered zijn, door het geloof en zonder de werken der wet mogen de wet echter nooit verachten! Want zij is heilig, rechtvaardig en goed. God heeft haar Zelf gegeven.

De oude rabbi's zeiden dat elke Jood voor persoonlijk gebruik een kopie van de Torah moesten maken. Zij leerden dit op grond van het vers: "En nu, schrijft ulieden dit lied en leert het de kinderen Israëls" (Deut. 31:19). Zij dachten dat met dit 'lied' alle eerste vijf boeken van Mozes bedoeld werden. Als iemand niet in staat was om een rol voor zichzelf over te schrijven, moest hij daarvoor een schrijver in dienst nemen. Als een Jood een kopie erfde, moest hij er toch één voor zichzelf maken. Een wetrol kon niet verkocht worden, zelfs niet als de nood hoog was. Op deze strenge regel waren slechts twee uitzonderingen: het geschrift mocht verkocht worden (1) om het honorarium van zijn leermeester te betalen of (2) om de kosten van zijn huwelijk te dekken!

Voor een kopie van een wetrol, die in de synagoge gelezen zou worden, bestonden zeer strenge regels. Het moest geschreven worden op de huid van een rein dier en speciaal worden behandeld met galnoot en lijn. De bladzijden werden vierkant afgesneden en gelinieerd met een beitel. Zelfs de maat van de kantlijn was bepaald! De Torah moest goed leesbaar zijn. De afstand tussen de regels moest even groot zijn als de letters. Een schrijver moest zich in stille meditatie

voorbereiden, voor hij aan het werk ging. Hij moest zeer nauwkeurig kopiëren, geen woord mocht hij uit zijn hoofd opschrijven. Ieder woord moest eerst worden uitgesproken alvorens het geschreven mocht worden. Er moest genoeg ruimte zijn tussen de letters. Het moest zo duidelijk geschreven zijn, dat zelfs een schooljongen het kon ontcijferen.

Nog veel meer aandacht werd er geschonken aan het schrijven van de Naam van God. Telkens wanneer hij daar aan toe was zei hij: "Ik ga nu de Heilige Naam schrijven". En wanneer hij er eenmaal mee bezig was, mocht hij er niet halverwege mee ophouden, maar moest hij het woord direct afschrijven. De Naam mocht niet uitsteken in de kantlijn. Als er een vergissing gemaakt werd, mocht die niet verbeterd worden. In dat geval moest de hele bladzijde overgemaakt worden! Zolang de inkt nog niet opgedroogd was, moest de Naam bedekt worden, zodat er geen stof op kon komen.

Ik weet dat sommigen dit bijgeloof zullen noemen. Het is echter geen bijgeloof, maar eerbied! Wij kunnen veel leren van de orthodoxe Joden. Als het Woord van God geopend wordt, moeten de mensen kunnen herkennen dat het Zijn Heilige Woord is en niet dat van ons. Wij zijn geen Bijbelvereerders, maar aanbidden wel de God van de Bijbel, Die Zichzelf in Zijn Woord openbaart. En dankbaar behandelen we de Bijbel daarom met eerbied. Er is een belangrijke overeenkomst tussen de Schriften, het geschreven Woord, en de Here Jezus Christus, het vleesgeworden Woord. Want wie weinig eerbied toont voor het geschreven Woord, heeft vaak ook weinig eerbied voor de Heer.

Bijgeloof? Ik zou willen dat sommige moderne vertalers van de Bijbel net zoveel zorg in acht namen als de Joodse Schriftgeleerde bij het overschrijven ervan! Het was zijn taak niet om een uitleg te geven. Het maakte slechts een kopie. En omdat hij deze respecteerde als het Woord van God besteedde hij hier veel aandacht aan, zodat er geen fouten in zouden sluipen. De oorspronkelijke handschriften zijn in de oudheid al verloren gegaan, maar doordat deze geschriften nauwkeurig werden gekopieerd, kunnen wij er zeker van zijn dat ons Oude Testament het onvervalste geïnspireerde Woord is van de levende God.

Kijk nog eens naar de afbeelding en zie hoe de vrome Jood de Torah in zijn armen houdt. Alsof hij zijn kleinzoon tegen zich andrukt. Het is vaak voorgekomen dat bejaarde Joden in een uur van gevaar, eerst hun 'Sefer Torah' in veiligheid brachten en daarna pas hun gezien. Wij zijn veel dank aan dit volk

verschuldigd:

“Welk is dan het voordeel van de Jood, of welke is de nuttigheid der besnijdenis? Vele in alle manieren. Want dit is wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toevertrouwd” (Rom. 3:1,2)

De wet was zeker geen last voor de orthodoxe Jood, zoals theologen vaak dachten. De foto toont ons juist de liefde en toewijding van de vrome Jood voor de Wet van God. Voor hem zijn God en de Torah niet van elkaar te scheiden. Dit wordt heel mooi geïllustreerd in een rabbijnse gelijkenis.

“Het is hiermee als een koning die maar één dochter had. Een andere koning treedt met haar in het huwelijk en wil haar als zijn gemalin terugnemen naar zijn eigen land. De koning zegt dan tegen hem: ‘Ik heb u mijn enige dochter gegeven, ik kan het niet verdragen om van haar gescheiden te zijn. Maar ik kan ook niet zeggen: ‘neem haar niet’, want zij is uw gemalin. Maar doe mij een gunst: maakt overal, waarheen u gaat, een kamer voor mij klaar, zodat ik bij u kan blijven. Want ik kan het niet verdragen om van mijn dochter gescheiden te zijn.’” Zo sprak God ook tegen Israël: “Ik heb u de Torah gegeven, daarvan Ik Mijzelf niet scheiden. Toch kan ik u niet zeggen: ‘Neem haar niet’. Maar maak Mij, waar gij ook zult vertoeven, een huis, waarin Ik kan wonen”. Want er staat geschreven: *“En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone”* (Exodus 25: 8)

Deze bijzonder grote eerbied voor de wet heeft geleid tot de grootste fout in de Joodse theologie. De orthodoxe Jood gelooft dat hij zalig wordt door het houden van de wet. Hij is bereid om alles op te geven, als hij de Torah maar kan behouden. Want hierin denkt hij het eeuwig leven te hebben.

“Groot is de Torah, die leven geeft aan hen, die haar beoefenen in deze en de toekomstige wereld” Pirque Aboth VI, 7

Eén van onze moeilijkste opdrachten is om de orthodoxe Jood ervan te overtuigen dat alleen het bezit van de Torah hem geen eeuwig leven kan geven. Het onderscheid tussen wet en genade is niet alleen een theologie kwestie, maar een zaak van leven of dood! Maarten Luther zat hiermee zo in de knoop dat hij eens verklaarde de graad van ‘Doctor in de Heilige Schrift’ te willen verlenen aan hem, die de kunst verstond om de wet van het Evangelie te scheiden.